

Julia Arnold, tooneelspel.

<https://hdl.handle.net/1874/369666>

**BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT**

1929

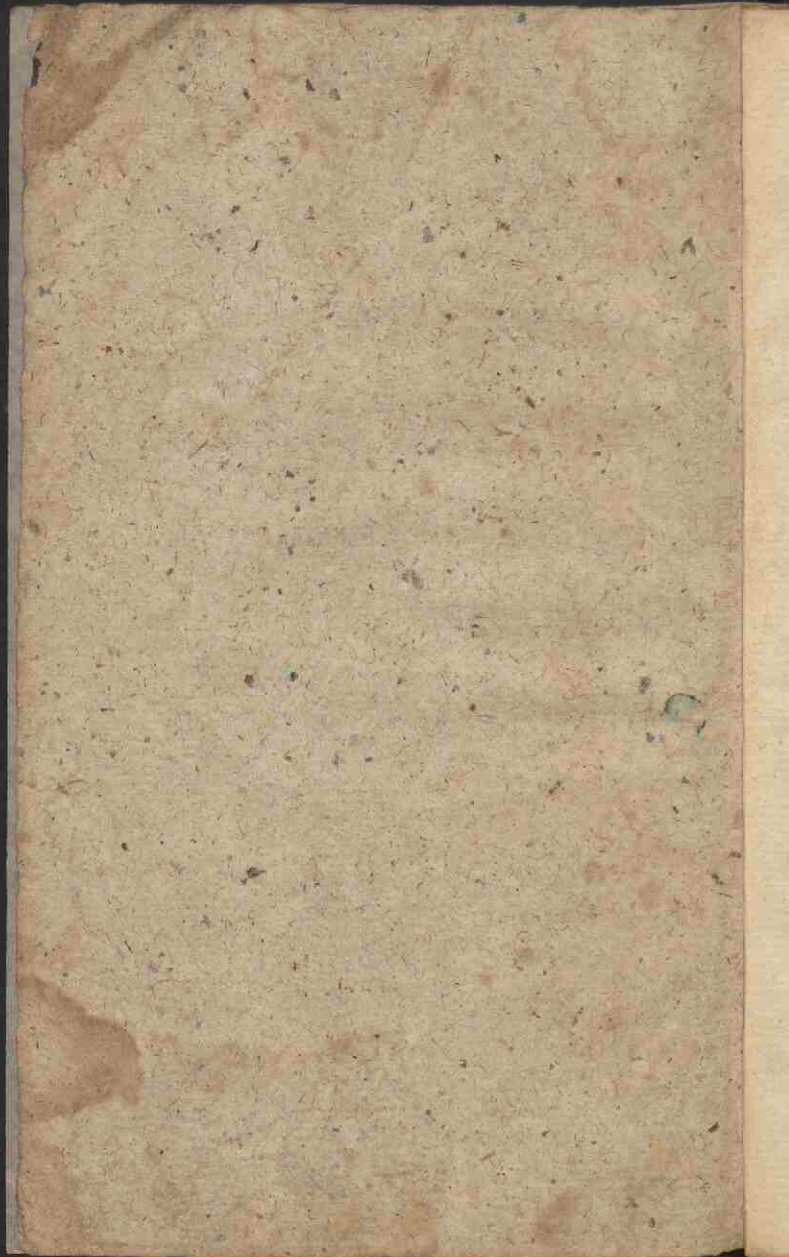
**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 597

J. Towill

N. 415

J. H. W. W. W.

JULIA ARNOLD.

JULIA ARNOLO

JULIA ARNOLD,

TOONEELSPEL.

TE AMSTERDAM, BY

De Weduwe J. DÓLL.

1795.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

P E R S O O N E N.

ARNOLD.

JULIA ARNOLD, *Dochter*

Mevr. ARNOLD, *Moeder*

ARNOLD, *Vader*

FREDRIK ARNOLD, *Broeder*

KAREL, *Neef*

} van den Heer
ARNOLD.

Jufvr. SCHULTS, *zyne Vriendin.*

CHARLOTTE, *Vriendin van JULIA.*

Mevr. ANDERSON, *Moeder van CHARLOTTE.*

BEDIENDENS *van de Heer ARNOLD.*

JULIA ARNOLD,

TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRYF,

*Het Tooneel verbeeld een prachtige Zaal in het
Huis van Arnold.*

EERSTE TOONEEL.

ARNOLD, Jufvr. SCHULTS.

Jufvr. SCHULTS.

Hoe is 't my mogelyk, Mynheer Arnold, om myne dankbetuigingen te matigen, daar gy my met zo veele weldaaden overlaadt?

ARNOLD.

Zwyg hiervan, Jufvr. Schults, gy moet by my blyven, het beftier over myn huishouden op u neemen, en te gelyk de Leidsvrouw zyn van een jong meisje, dat nog geene ondervinding van de waereld heeft.

A

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

Dat zijn beide gewigtige posten, Mynheer! die gy my opdraagt. — Ik besluit hieruit dat gy myn karakter wel moet kennen.

ARNOLD.

Ik ken veel edele trekken uit uw karakter — Wat de geschiedenis van uwe Vriendin betreft, hiertoe zullen wy een beter tydſtip kiezen. Na den middag maaltyd zal ik gelegenheid hebben u hierover met opmerkzaamheid te hooren. — Vooraf moet ik u zeggen dat ik heden een jong en beminnelyk meisje tot gast hebbe, dat gy voorzeker zult beminnen. — Zie daar myn Neef! zyn gelaat ſchynt verwilderd; hy wil my misſchien alleen ſpreken! (*Jufvr. Schults vertrekt.*)

TWEEDE TOONEEL.

ARNOLD, KAREL.

KAREL.

Vergeef het my, lieve Oom, dat ik, zonder my eerſt te doen aandienen, by u koom! — Ik hoop niet dat ik u ſtoor in uwe bezigheden?

ARNOLD.

Die heb ik reeds verricht. — Maar, gy ſchynt zo verlegen, zo verwacht, wat ſcheelt 'er aan?

KAREL.

Ik weet niet of ik het durf wagen — doch ja, voor u zal ik myn hart openen; uwe Moeder heeft weleer u ook veel verdriet aangedaan, zy veroorzaakt my heden geen minder leed. Gy beminder, en zy stond uwe liefde tegen. — Zy is myn Grootmoeder, en als de zodanige moet ik haar achten; maar wat is zy heerschezugtig! wat heeft myn moeder, in haar leven, dikwils voor haar gebeeft! Ik heb ook wel bemerkt, oom, dat gy tegen den overheerschenden toon, op welken zy regeert, niet bestand zyt, niettegenstaande uwe omstandigheden u zo geheel onafhangkelyk van haar maken.

ARNOLD.

Onafhangkelyk? Van myne Moeder? Gy dwaalt van 't spoor, lieve Neef! Ik bemin en acht myne Moeder! 't is waar, dat zy my weleer bitter deed lyden, maar de gronden, waarop zy myne liefde wederstreefde, deden my overtuigend zien, dat ik eene niet minder tederhartige dan gestrengte Moeder had. — Ik was destyds van twee jaaren, ook genoegzaam van uwe gestalte en levendigheid, en verliefde op een meisje dat van geen voornamen familie en niet ryk was; alles wat zy my kon aanbrenge, was deugd en schoonheid. Hierby kwam nog, dat haar Vader, wegens een valsche beschuldiging vervolgd, het land moest verlaten. Zy was dus een

jonge ongelukkige, die door haare rampen myn hart juist te meer trof. Een openbaar huwelyk was voor ons onmogelyk; wy lieten ons dus in 't geheim, onder verdichte namen, zonder eenige plegtigheden en zonder de bekrachtiging van den Priester, trouwen. — Dan myne Moeder ontdekte weldra deeze onze geheime liefde, zy spaarde geen vermaaningen, verwytingen, bestraffingen; zy wendde alles aan om my van de lieveling myner ziel af te trekken, maar ook dit alles was vergeefs — myn liefde was te sterck, dan dat ik myne Moeder niet zou hebben wederstaan. Ik overhaaste my, en was dus zelf oorzaak dat men middelen in het werk stelde, die ik nu niet zal berispen.

Zy zond my, gelyk gy weet, naar *America*, doch met een somme gelds, waarmede ik myn eigen fortuin kon maken. De liefde maakte my voorbeeldig werkzaam; ik verlangde naar rykdom, alleen om myne Echtgenooten eenmaal met allen luister in de groote gezelschappen te doen schitteren. Na verloop van zeven jaaren kwam ik met ontelbare schatten in myn Vaderland terug, maar, zy was dood! — Vergeef my deeze traan. — Haar dood trof my zodanig dat het voor my onmogelyk ware, in myn Vaderland te leven! Ik ging ten tweedemaal naar *America*, en verliet dit anders zo gezegend oord, om de onlusten, die daar thans plaats hadden. — Ik zal nu in myn Vaderland blyven, om myn geluk te deelen met een
jong

jong meisje, dat, wel is waar, arm, maar ook schoon en deugdzaam is.

KAREL.

Hoe?

ARNOLD.

Zy acht zich alles aan my verplicht. Aanzien, geluk en opvoeding, ja zelfs de nodigste behoeften des levens. Ik weet dat zy my als haaren Vader en weldoener bemint en acht. Deeze gewaarwordingen zullen duurzamer zyn dan de gloed van een spoedige opbruischende liefde.

KAREL.

Maar Oom, waar vond gy dit meisje? Gy zyt mischien haar voogd? of....

ARNOLD.

Een zeer gelukkig toeval, of veeleer de Voorzienigheid heeft my haar geschonken. Vóór dat ik ten tweedemaale naar America reisde, treurde ik niet alleen over den dood van myne echtgenoote, maar ik kwelde my ook met de gedachte of zy my mischien niet een pand onzer liefde op de waereld had nagelaten? — Ik deed alle moeite om dit te onderzoeken, maar alles was vergeefs. — In die zielgrievende twyfelings verzonken, ging ik, des daags voor myn vertrek, door de pieterstraat; op het oogenblik komt een jong kind, dat op de kerktrappen zat, naar my toe, en bid my om een aelmoes. De stem van dit kind was zo zielroerend voor my, dat het my

door de ziel drong. „Ik ben eene arme Wees, Mynheer!” riep het „die noch Vader, noch Moeder, noch eenige Vrienden heeft.” — Haare gedaante had, niettegenstaande haare armoedige kleding, zo veel schoons, dat het my toefcheen, dat zy niet voor de armoede en ellende was geboren. —

Zy zou my getroffen hebben, hoedanig ook myn ziel ware gessemd geweest; maar nu, nu myn hart door Vaderlyke aandoeningen zo geheel was vertederd, daar het my mogelyk scheen, dat ook myn eigen kind soms in zulk een droevig lot omdoolde, terwijl de verbeelding my zodanig verbysterde, dat ik zelve de gelaatstrekken van dit kind gelyk vond aan die van myne overledene Echtgenoot; in deeze aandoenlyke en tevens streelende begoocheling nam ik het kind op om het hartelyk te kusschen, drukte het tot stikkens toe aan myn hart, en begon overluid te schreijen, toen het my vraagde „of ik ook zyn Vader was, dien het had verloren.” — Dit tooneel blyft voor my een van de schoonste van myn leven.

Ik ging met dit kind aan de hand naar zyne armoedige woning, die in de voorstad was, en vond daar een arme zieke Vrouw; van deeze kon ik echter niets meer vernemen, dan dat dit kind aan een zekere Jufvrouw Schults, door een Vriendin van haar, die gestorven was, was nagelaten, en deeze Jufvrouw op een zeer onschuldige wyze in de gevangenis geraakt,

maakt, had hetzelfde weer aan een andere Vrouw ter min gegeven, die het echter, om dat het gewoone kostgeld niet meer wierd betaald, niet langer by zig wilde behouden. De vrouw, die ik in de hut vond, was een Bedelares; dit alles deed my nog meer besluiten om dit kind geheel aanteneemen. Ik bestelde het op het oogenblik in een kostschool, alwaar het een goede opvoeding genoot en nuttige bezigheden leerde. Toen ik onlangs uit America terug kwam, bezocht ik aanstonds myn lief Weesje. Ik vond haar schoon en bevallig. Ik had haar naauwlyks myn naam genoemd, of zy riep uit: „Ach myn weldoener! omvatte myne knieën, en kuste met de vurigste erkentenis myne handen.” — Ik ben ryk, ik ben ongehuuwd, ben pas zesëndertig jaaren oud, waarom zou ik haar niet trouwen?

KAREL.

Waarom niet?

ARNOLD.

Ik ben ook in myne naspooringen zo ver gelukkig gellaagd, dat ik Jufvr. Schults heb gevonden. Zy weet niet dat ik het pand bezitte dat haar van haare vriendin was aanvertrouwt. Ik ben verlangende om te zien, of zy Julia spoedig zal herkennen.

KAREL.

Julia is haar naam?

ARNOLD.

Ja, ik moet het haar zeggen, doch ik wil haar

A 4

van

van het vermaak, om de ontdekking zelve te doen niet berooven. Als deeze is geschied, zal ik van 't geene myne Julia betreft nog veel meer verneemen. Ik bemin dit meisje onuitspreekelyk!

KAREL.

Maar Grootmoeder?

ARNOLD.

Ik heb eerbied voor haar, ja ik ben 'er trotsch op, zulk een Moeder te bezitten! doch ik belyde u openhartig, dat ik geen echtgenootte zou verlangen die haar karakter evenaarde. Haare groote rykdom, haare geboorte ver boven die van myn Vader, moest haar, volgens myne stelling, noodwendig, heerschezigtig maaken, vooral daar myn Vader door zyn zachten en vredelievenden aart haar geen den minsten tegenstand bood. Hy geloofde dat hy aan zulk een schoone weerhelft, en die onder een aantal medeminnaars hem tot echtgenoot had gekoozen, veeleer achting en dankbaarheid schuldig was. Hy droeg dus zyn lot met geduld, zonder ooit hier over zig te beklagen. Ik prys het gedrag van myn Vader, hoewel het my nimmer tot een voorbeeld dienen zal.

KAREL.

My ook niet, Oom!

ARNOLD.

Dus, lieve Neef! dacht ik reeds voor vyftien jaaren. Men sloeg my een ryke party voor, dan ik wees die van de hand. Wel is waar dat ik toen myn over

overledene echtgenoote reeds beminde, maar ik ben verzekerd, dat ik dit huwlyk zou hebben afgeslagen, al was myn hart ook geheel vry geweest.

KAREL.

Deeze gevoelens zyn ook de myne; nu heb ik moeds genoeg, lieve Oom! om u myn toestand geheel te ontdekken.

ARNOLD.

Nu eerst? wel ik dacht dat ik reeds openhartig genoeg met u over myn zaaken had gesproken om my op uw beurt ook uwe geheimen te vertrouwen.

KAREL.

Een paar woorden zullen u alles ontdekken — Ik bemin! —

ARNOLD.

ô, Dit is misfchien een opwellende drift uwer jeugd die weer even spoedig verdwijnt; op uwe jaaren, bemint men alle meisjes.

KAREL.

ô Neen, neen! myn liefde is voor eeuwig! kom flegts met my en aanschouw dat hemelsch gelaat, dit zal u een denkbeeld geeven van de sterkte myner hartstocht. — Zy is een meesterstuk van de hand der Natuur, Godlyk schoon, teder, vol schaamte en zedigheit, vol gevoel! — Oom! Gy bemint my? —

ARNOLD.

Ja lieve jongen! ik ben u hartelyk genegen.

KAREL.

En hierom beloof ik my zelve een gelukkige uitkomst myner zaak. Gy zyt ryk en kunt myne oogmerken begunstigen. Ach myn Oom! ik laat myn lot geheel aan u over; ik ben verzeekerd, dat, als gy dit godlyk meisje maar eerst hebt gezien, gy myne keus zult billyken. Wanneer zult gy haar zien?

ARNOLD.

Morgen, lieve Neef.

KAREL.

Morgen?

ARNOLD.

Ik weet hoe driftig een verliefde is, maar vergeef my, het is my heden onmogelyk haar te zien. Ik heb zelf meer bezigheden voorgenomen, dan ik zal kunnen afdoen.

KAREL.

Nu dan morgen? Gy zult het dan toch niet langer uitstellen?

ARNOLD.

Neen, zeker niet! — Hoor eens, om u een weinig te verstrooijen, moet gy dees middag by my ter maaltijd blyven. Myn schoon weesje en haar beminnenswaardige vriendin zult gy ook aan tafel vinden.

D E R

TOONEELSPEL.

11

DERDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, EEN BEDIENDE.

Daar is Mevrouw uwe Moeder, Mynheer!

KAREL.

Myn Grootmoeder? —

(Hij snelt weg.)

ARNOLD.

Dat is my aangenaam, ik zal myn plicht by haar gaan afleggen. Doch ik zie haar reeds.

VIERDE TOONEEL.

ARNOLD, ARNOLD de oude, Mevrouw ARNOLD,

FREDRIK ARNOLD.

ARNOLD.

Hartelyk welkoom! myn achtingwaardige Ouders! welkoom, lieve Broeder!

Mevr. ARNOLD, *rondziende.*

Waarlyk! uwe nieuwe wooning is zeer schoon, ze is prachtig ingerigt en geeft my blyken van uw groot fortuin; ik verkoos u te gaan zien en uw Vader en Broeder hebben my vergezeld.

ARNOLD.

Ik ben aangedaan van blydschap dat ik u allen hier by my mag ontvangen.

AR.

ARNOLD de oude.

Uwe Moeder wilde u gisteren reeds bezoeken, myn zoon! zy is in alles, wat u maar betreft, zo bekommerd en zo bezorgd voor u, als of gy nog een kind waart. Het is alles moederlyke tederheid.

ARNOLD.

Ik weet dit, myn Vader! ik weet dit. Ach, kon ik, myn geheelen leeftyd door, toch het geluk hebben zulk een goede, zulk een oplettende Moeder te behouden! ó Myne Moeder! De mensch heeft voorzeker een beschermengel, die voor zyn geluk zichtbaar waakt, zo lang hy uog zeggen kan: „myne Moeder!”

Mevr. ARNOLD.

Myn zoon! uwe achting en liefde treffen my, hoe meer ik u leer kennen, hoe dierbaarder gy wordt voor myn hart.

FREDRIK ARNOLD.

Heb ik u niet altoos verzekert, Moeder, dat myn Broeder, waaren, kinderlyken eerbied voor u heeft?

Mevr. ARNOLD.

Zyn alle die Bedienden, die my daar beneden ontmoeten, ook de uwe?

ARNOLD.

Waarschynlyk, zy maaken myn huisgezin uit, 't zyn alle brave lieden. Sta my toe dat ik ze u voorstelle. — Kinderen, komt eens allen hier!

V T F.

VTFDE TOONEEL.

Jufvr. SCHULTS, een jong meisje, andere Bedienden. DE VOORIGEN.

Mevr. ARNOLD, op Jufvr. Schults wyzende.

Deeze is zeker uw huishoudster?

ARNOLD.

Ja, Moeder! Ik heb deeze waardige Juffer het toeverzigt over myn huishouden opgedragen.

Mevr. ARNOLD.

En waartoe dit jonge meisje?

ARNOLD.

Zy is Jufvr. Schults reeds behulpzaam in haar post. Als ik eens trouwen ga, zal zy myn Vrouw toebehooren.

Mevr. ARNOLD.

Zo veel Bedienden? En ook een page?

ARNOLD.

Ô, Dat is een goede, hupsche jongen! Hy is nog wel wat los; maar ik laat hem zorgvuldig opvoeden, en doe zelve zo veel aan hem, als in myn vermogen is.

Mevr. ARNOLD.

Hebt gy ook een Rentmeester?

ARNOLD.

Ja, moederlief!

Mevr. AR-

Mevr. ARNOLD.

Wel zo, wel zo!

ARNOLD, de oude.

Wie is die dan.

ARNOLD.

Die ben ik zelve. — Deeze luiden zyn nooit ledig, zy hebben allen een dubbelen post om waar te neemen.

EEN BEDIENDE.

Maar ook een dubbel loon?

ARNOLD.

Dat spreekt van zelve. Dienst met yver waargenomen moet en beloond, en aangemoedigd worden.

Mevr. ARNOLD.

Neemt allen uw plicht wel in acht, gy hebt een goed Heer; ik hoop maar dat gy geen misbruik van zyn gunst zult maaken. — Nu, gy kunt voor ditmaal wel vertrekken. — Uwe schikking, myn zoon! behaagt my over het geheel, zeer wel. — Maar ik wenschte u wel eens alleen te spreken. — Uw Vader en uw Broeder hebben bezigheden welke op haar wachten.

FREDRIK ARNOLD.

Wy zien elkander welhaast weder, myn Broeder! en dan hoop ik wat langer.

ARNOLD, de oude.

Vaarwel, myn zoon!

ZESDE TOONEEL.

ARNOLD, MEVR. ARNOLD.

MEVR. ARNOLD.

Ik heb, by myn aankomst in uw huis, iets opgemerkt, zoon! Alle die my ontmoeten hebben zo iets gedwongens in hun gelaat; eenige bedienden liepen weg, weer anderen scheenen te beeven als ik haar iets wilde vraagen. Zelf in het oogenblik dat ik hier in deeze kamer trad, vloog een jong heer, even als een pijl uit een boog, door gindsche deur.

ARNOLD.

Of myn huisgenooten u vreezen, weet ik niet, maar dit weet ik, dat men u eert, wyl ik u eere. Geloof my, eerbiedwaardige Moeder! ik gevoel voor u een onbepaalde achting en tederheid.

MEVR. ARNOLD.

Deeze wederliefde verdien ik ook, myn zoon! zelfs myn gestrengte handelwys, met u in vroeger jaaren gehouden, was u een bewys, van myne hartelyke liefde. Het ware my immers niet mogelyk onze zo aanzienlyke familie te onteeren, door een huwlyk toetestaan met een meisje van zulk een laage geboorte.

ARNOLD.

Ach! laaten wy dat voorledene niet weder vernieu-

nieuwen en in onzen geest terug roepen! (*hy kust haar de hand.*) Ik zal alles aanwenden om de fouten van myn onbedreevene jeugd weder by u te herstellen.

MEVR. ARNOLD.

Genoeg, myn zoon! maar heden heb ik een even zorgelyk verdriet als toenmaals, en ik kom met oogmerk om het u mede te deelen. Gy weet, myn zoon, dat uw ouder Broeder nog nimmer zig tegen myn wil heeft durven verzetten.

ARNOLD.

Dit weet ik.

MEVR. ARNOLD.

Hy was my in alles gehoorzaam, gelyk het een zoon aan zyne Moeder betaamt; deed alles wat ik hem voorschreef; hy ging, zelfs zonder de minste onderzoeking, een huwlyk aan, dat ik voor hem voordeelig keurde. — En zyn zoon onderneemt 't geen zyn Vader nooit zou hebben durven onderneemen; hy is weerspannig tegen myn verbod, spot met myn gezag, en is onverzettelyk in zyn besluit! — Hy dreigt zig zelven 't leven te beneemen, en brengt hierdoor zyn ligt bevreessen Vader en Grootvader in een geduurigen angst. — Ik bid u myn zoon! breng deezen onervaren jongeling, wiens hart zig zelve zo zeer misleid, toch weder op het regte spoor. — Hy is verliefd! — maar op wie? — op een meisje van den trant, met geschilderde wangetjes, een verliefde
for-

fortuinzoekster, zonder middelen, zonder geboorte. — Hemel! welk een eeuw beleeven wij, waarin de Mannen zotskappen geworden zijn!

ARNOLD.

Sta my toe, Moeder, dat ik eenige van myne gevoelens hierover openhartig aan u mag voordragen.

Mevr. ARNOLD.

Waarom niet, myn zoon? Een man van uwe jaaren heeft het recht om met vrymoedigheid over een zaak te oordeelen, mits hy evenwel de welvoeglykheid in 't oog houde.

ARNOLD.

Ik kan, wanneer ik met myne Moeder spreek, die ik eerbiedige, deeze nimmer uit het oog verliezen. Gy gispt de Mannen, maar wat denkt gy dat de reden is, dat de Mannen schuw zyn voor het huwlyk, of ten minsten niet gaarne een vrouw willen hebben van grooten rang en middelen?

Mevr. ARNOLD.

Zotheld, onberadenheid!

ARNOLD.

Zou het niet veeleer de spoorloze weelde, en de eigenzinnige en heerschzugtige luimen der Vrouwen zyn, die altyd bewust, dat zy veel geld ten huwlyk aangebragt hebben, haare Mannen dit by alle gelegenheden doen gevoelen en zich hierop niet weinig laten voorstaan? — Geloof my, Moeder! dit is oorzaak dat veele Mannen de Vrouwen van rang

B

en

en middelen schuunwen. Een man die met zyn huwlyk, huislyk geluk bedoelt, zoekt een meisje van minder rang dan hy zelve, en vooral een meisje van minder middelen. — Hy verlangt het hart van de vrouw, die hy gelukkig maakt, geheel te bezitten. Ook hoopt hy hierdoor afdwaalingen te verhoeden, waartoe de met schatten uitgehuwde vrouw maar al te dikwerf vervalt, en die het huwlyksgeluk stooren. Vergeef my deeze belydenis! — Ik heb u vooraf verlos gevraagd om myne gevoelens over dit stuk rondborstig en zonder omwegen te verklaren.

MEVR. ARNOLD.

Maar zoud gy niet uw eigen begaannen misstap, hier een weinig hebben verdedigd?

ARNOLD.

In geene deele, de langduurigheid van tyd heeft reeds het snerpensd van myn verdriet geleenigd, en — mischien ben ik u voor de beletting van dit huwlyk zelfs nog wel dankbaarheid schuldig. — Wat nu de zaak van onzen Neef betreft, wil ik wel alles beproeven om die naar uw genoegen te doen eindigen. Hy is op het oogenblik hier geweest, zo als gy in de kamer trad.

MEVR. ARNOLD.

Dan was hy dat zeker, die, zo als ik inkwam, zig spoedig weg maakte?

ARNOLD.

Ja Moeder, hy heeft my tot de vertrouweling
zy.

zyner liefde gekoozen, en ik heb hem beloofd om zyn Minnares te zien.

Mevr. ARNOLD.

En gy zult haar gaan zien?

ARNOLD.

Ja, om, als het mogelyk is, hierdoor zelfs wapenen te vinden tegen zyn sterke hartstocht.

Mevr. ARNOLD.

Ik dank u by voorraad voor uwe deelneeming en moeite.

ARNOLD.

Die ben ik aan u schuldig, Moeder! om u het leed, dat ik u in vroeger jaaren zelve veroorzaakte, weer een weinig te vergoeden.

Mevr. ARNOLD.

Het streelt my, myn zoon! dat gy uw begaanen mistap nu zelve gevoelt. Ik wensch niets vuuriger dan dat gy, hierdoor geleerd, voor het toekomende voorzichtig zult zyn. Dan, hoezeer ik, zo lang ik leeven, Moeder blyve en myne rechten, als zodanig, kenne, zoo weet ik echter dat uwe jaaren en uw eigen gelukkige omstandigheden u recht geeven om voor u zelven eene echtgenoot te verkiezen.

Dusdanig was het geval niet in uwe zo tedere jeugd, toen gy nog geen ondervinding van de waereld had; doch gy weet nu dat ik zeer gewichtige redenen had, waarom ik destyds my zo sterk tegen uwe onderneeming verzette, en gy zult derhalven thans

uwe keus wel bepalen, overeenkomstig de eer van ons aanzienlyk huis. Maar vergeet toch hierby nimmer de raad van uwe Moeder; zy is u een verstandige vriendin die haar geslacht kent, en vooral is zy een yverige Moeder voor het welzyn van haare kinderen.

ARNOLD, *hy kuscht haar de hand.*

Ik ben trotsch op zulk een voortreffelijke Moeder, en ik zal zoo veele lessen der voorzichtigheid, gepaard met zo veel goedheid, tot myn voordeel in acht neemen.

MEVR. ARNOLD.

Uwe taal behaagt my myn zoon! nog nimmer ging ik zo vergenoegt van u heenen. Dan met opzichte tot myn kleinzoon, bid ik u nogmaals, breng hem, om de rust, om de eer van onze familie; breng hem toch tot betere gedachten! (*Zy vertrekt en Arnold geleid haar.*)

ZEVENDE TOONEEL.

EEN BEDIENDE, CHARLOTTE, JULIA.

DE BEDIENDE, *terwyl hy door een andere deur de zaal intreed.*

HEB de goedheid in deeze zaal te gaan? De Heer Arnold vergezelt een oogenblik Mevrouw zyne Moeder.

(*Hy vertrekt.*)

CHAR.

CHARLOTTE.

Zie, zie eens, lieve Julia. — In dit aanzienlyk huis zult gy woonen. Gy verwisselt nu myne vriendschap, met de groote en verleidende waereld.

JULIA.

Dit denkbeeld zou my doen beeven, als ik niet verzekerd ware, dat hy, die my dit huis als myn aanstaande wooning aanbiedt, de beste en edelmoe-digste man des waerelds ware.

CHARLOTTE.

En, waarlyk ook de beminnenswaardigste des waerelds! — men heeft my ook zeer veel goeds gezegd van het voortreffelyk karakter van de Juffer, met welke gy hier t'zamen zult woonen. Zy heeft, zo als men my heeft verhaalt, uit deelneeming in de rampen van eene Vriendin, al haar vermogen opgeoffert.

JULIA.

Heeft zy dit gedaan, dan moet zy een voortreffelyk hart bezitten. — Ach! het is zo freelend, — om de Vriendschap. — Lotje, gy hebt my leeren denken! gevoelen! —

CHARLOTTE.

O, Myn beste Julia! mogt gy toch zo gelukkig worden, als ik u toewensche! maar gy moet gelukkig worden, gy zult immers met den Heer Arnold in één huis woonen...

JULIA.

Ja, en daar gy en ik elkander altoos kunnen zien en spreken. — Ik zal altoos op u denken, myn waarde! nimmer vergeeten wat ik aan u schuldig ben. Hoe meenig grievend leed myns levens hebt gy verzagt! Ach myn dierbaare Charlotte! Gy weet hoe dit hart vol van dankbaarheid voor u klopt! kon ik toch, in myne nu gelukkiger dagen, maar ongescheiden van u, myn Waarde, leeven! Onze Vriendschap heeft onze harten zo sterk aan elkander gekluistert, wy kunnen niet scheiden.

CHARLOTTE.

Ik ken uw gevoelig hart, uwe schoone ziel!

JULIA.

ô, Prys my maar altyd, uw lof streelt my veel meer dan gy wel denkt. Gy doet my hierdoor het gelukkig gevolg van uwe zorg voor my, van de zorg van onze braave opvoedster en die van myn weldoener op het hoogst waardeeren! uwe vriendschap, met zo veel geoëffend verstand, aan my be-toond, heeft het eerste kiempje tot deugd in myn hart gelegd! — Ach, wat waare ik zonder u geweest? uwe vriendschap is voor my, het aangenaamste, het edelste, het zegenrykste geschenk des Hemels!

CHARLOTTE.

Doch ook deeze vriendschap, die gy zo hoog waardeert, zyt gy aan den Heer Arnold verschuldigd! —

JU.

JULIA.

Dit weet ik, en hoe groot een maat van goedheid heeft my overstroomt, zedert dat gelukkig oogenblik dat hy my tot zig nam! En dit alles heb ik aan één eenig braaf man te danken! — Daar komt hy zelve,

ACTSTE TOONEEL.

ARNOLD, *Jufvr. SCHULTS. DE VOORIGEN.*ARNOLD, *tegen Jufvr. Schults.*

Zie daar, Mejufvrouw, is nu voedsterling! Deeze juffer is haare vriendin. Zy zyn beiden zeer schoon en welgemaakt, niet waar? Raad eens, welk een van deeze twee myn weesje is? —

Jufvr. SCHULTS, terwijl zy ze beiden met aandacht beschouwt.

Zy zyn beide zeer binnenswaardig; is het deeze in 't roozenkleur gekleed?

ARNOLD.

Juist geraden.

JULIA.

Ach, wat heb ik naar het oogenblik verlangd om u, myn weldoener, te aanschouwen.

ARNOLD.

Ik niet minder, myn lieve Kind! (*tegen Jufvr.*

B 4

Schults.)

Schults.) Dit is dan myn weesje, en deeze haare schoone en beminnenswaardige Vriendin, Meufvrouw Anderson, een bloedverwante van de Juffer, by welke Julia is opgevoed. — (*Julia aanzienste en op Juffer. Schults wyzende.*) Deze Juffer, lieve Dochter! zal by u de plaats van eene Moeder vervullen; gy blyft altoos by my, en myn huis zal ook het uwe zyn. — Maar waarom schreit gy? —

JULIA.

De naam van Dochter, die gy my geeft, Mynheer! is voor my zo aandoenlyk, omdat ik nooit myn Vader noch myne Moeder heb gekend! —

ARNOLD.

Dus zal ik u altyd noemen, zelfs dan, wanneer gy een tederer naam krygt, die nog heiliger zal zyn aan uw hart.

JULIA.

Hoe! zou 'er voor my een tederer naam kunnen weezen?

ARNOLD, tegen Charlotte.

Meufvrouw! ik hoop dat gy voor het minst, zo lange by uwe vriendin zult blyven, totdat zy gehuwd is.

CHARLOTTE.

Ik dank u voor deeze blyk van uwe vriendschap, Mynheer! Ik zou gaarne hier in willen toestemmen, maar —

ARNOLD.

Ik weet dat ik hier veel vraag, doch ik weet ook de waarde van uwe wederzydsche vriendschap.

CHARLOTTE.

Vergeef het my, Mynheer! ik heb geen vryheid om over my zelve te beschikken.

ARNOLD.

Ik zal my bevytigen om de toestemming van Mevrouw uwe Moeder hiertoe te verkrygen.

NEGENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN. EEN BEDIENDE.

BEDIENDE.

Daar is Mevrouw Anderfon, Mynheer! zy verzoekt u te mogen spreken.

ARNOLD.

Dat is ter regter tyd! waarlyk of men haar had geroepen.

CHARLOTTE.

Hoe! myn Mama?

ARNOLD.

Men zal haar gezegd hebben, dat gy uwe vriendin in myn huis hebt vergezeld; ik zal op 't oogenblik de eer hebben...

B 5

CHAR-

CHARLOTTE.

Sta my toe, dat ik u mag vergezellen! (*Zy vertrekken beide.*)

TIENDE TOONEEL.

JULIA, Jufvr. SCHULTS.

Jufvr. SCHULTS.

Die Heer Arnold is waarlyk de edelmoedigste man des waerelds: Hy schynt alleen tot weldoen van anderen geboren te zyn.

JULIA.

Is 'er wel iemand, die meerer bewyzen van zyn edelmoedigheid heeft, dan ik?

Jufvr. SCHULTS.

Of mischien wel ik. Gy zyt jong en schoon; een tederer aandoening konde zyn hart voor u doen spreekken; dan, daar jaaren, rampen en verdriet my dat voorrecht hebben doen verliezen, moet zyne vriendschap voor my eene zuivere bedoeling hebben.

JULIA.

Maar toen deeze waardige man my aannam, was ik nog een kind; hy vond my, wel is waar, in de armoedigste en aakeligste kleeding; maar zou anders de kindsheid, hoe armoedig en verlaaten ook by sommigen, wel zo veel innige deelneeming in het hart

hart van den menschenvriend vinden, als wel de verlaatene ouderdom?

Jufvr. SCHULTS.

Uwe stem, Mejufvrouw! uwe wezenstrekken! — waarlyk — alle uwe gelaatstrekken! — wie was uwe Moeder?

JULIA.

Ik heb haar nooit gekend.

Jufvr. SCHULTS.

Hoe was dan haar naam?

JULIA.

Ach! die is my ook onbekend. Zo veel weet ik, dat de naam van Iffland, onder welken myn Moeder huuwde, slegts een aangenomen naam is.

Jufvr. SCHULTS.

Iffland was de naam van uwe moeder?

JULIA.

Ja.

Jufvr. SCHULTS.

En wie was uw Minne?

JULIA.

Hagedoorn wierd zy genoemd, zo als my voor het minst is gezegd. Zy heugt my niet meer.

Jufvr. SCHULTS.

Groote God! dit gelaat! deeze berigten! — Weet gy niet, of ook zekere vrouw u aan de zorg van deeze Hagedoorn had aanbevolen?

JULIA.

Ja, eene Jufvrouw Schults; maar men heeft my naderhand gezegd, dat zy my hadt verlaaten.

Jufvr. SCHULTS.

Geloof dit toch niet, myn lieve kind! een noodlottig toeval maakte het haar onmogelyk, langer het opzicht over u te hebben. Ik ben uw borg voor haare tederheid voor u, zy had u nooit verlaaten....

JULIA, *met levendigheid.*

Hebt gy haar gekend?

Jufvr. SCHULTS.

Ik ben haar zelve!

JULIA, *haar omhelzende.*

Ach! hoe dierbaar zyt gy my, nu in dit oogenblik! ô, myn tweede moeder!

Jufvr. SCHULTS.

Myn lieve dochter!

JULIA.

Of zoudt gy ook misfchien myne moeder zelve zyn? — Ach! verberg u toch niet langer voormy!

Jufvr. SCHULTS.

Neen, neen! myn lieve kind! dat ben ik niet; 't is flegts het sprekend gevoel myner tederheid voor u, wanneer ik u zo noem. — Als ik u eens de gefchiedenis van uwe ongelukkige Moeder verhaale...

JULIA, *fchielyk.*

Gy hebt haar dan gekend?

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

Ja, Julia! heb flegts geduld, gy zult haare gefchiedens geheel van my verneemen; voor ditmaal, kan ik u niets meer zeggen, dan dat zy door een trouwloozen Bedrieger wierd onteert, en in haare zwangerheid van u, wierd verlaaten; kort na uwe geboorte ftierf zy van fmarten en harteleed afgemat, in myne armen.

JULIA met hevige aandoening.

Dan is de hoop, om haar te zien, haar eenmaal aan dit hart te drukken, voor my voor altoos verdweenen! — Hoe gelukkig zyn zy, die een moeder hebben! — Ach! hoe gaarne zou ik voor een, enkelen moederlyken kusch al deeze fchitterende rykdom willen verruilen!

Jufvr. SCHULTS.

Zy was deeze traanen wel waardig, myne Julia! zy was de liefde van den braafften echtgenoot waardig! maar de fchelmfche bedrieger heeft haar verlaaten!

JULIA.

Neen — dat is niet mogelyk — hy kan geen fnoode bedrieger zyn; myn hart krimpt in my naar boyen by het hooren van deeze naamen. Het fpreekt in zyn voordeel — ik kan hem niet haaten! — Ach, dat ik hem kende! Hy zou my de dierbaarfte op deeze waereld zyn!

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

Gy hebt edele gevoelens, myn kind! zulk eene dochter verdiende een' beter vader; maar de Hemel heeft u nu in uwen braven beschermers dezen beteren vader geschonken!

JULIA.

Ik gevoel voor mynen weldoener een onbepaalde achting en dankbaarheid; maar de liefde die ik voor hem gevoele, hy zy dan ook wie hy zy, gaat de-zelve nog verre te boven.

Jufvr. SCHULTS.

Gy hebt hetzelfde hart van uwe nu zalige moeder! Onteert, veracht, verlaaten, beminde en verontschuldigde zy altoos nog haaren verleider. — Maar myn lieve kind! verhaal my toch, by welke gelegenheid de Heer Arnold u heeft gevonden?

JULIA.

Ach! laat my eerst u nog iets vraagen: Is 'er dan voor my in 't geheel geen hoop, dat ik ooit myn vader zal vinden?

Jufvr. SCHULTS.

Waar zal men hem zoeken? wie weet, wat zedert zestien jaaren van hem is geworden?

JULIA.

Ach God! dan heeft hy my ook voor altoos verlaaten!

Jufvr. SCHULTS.

Hy verliet uwe moeder nog eer gy waart geboren;
het

het is zeer waarschynlyk dat hy niet eens weet, dat gy aanwezig zyt. Ook is uw Grootvader reeds overleden; dat was een ongelukkig man, myn lieve Julia!

JULIA.

Zo heb ik dan geen mensch, van wien ik troost, raad of hulp kan erlangen, als alleen van u, myn eenigste brave Weldoener!

ELFDE TOONEEL.

ARNOLD, CHARLOTTE, DE VOORIGEN.

ARNOLD.

Mevrouw Anderson zal ons nog eens weder bezoeken. Zy heeft my toegestaan dat Mejufvrouw Charlotte, voor eenigen tyd nog tot uw gezelschap, by ons mag blyven.

JULIA.

Ik dank u op de verplichtendste wyze, voor deeze uwe zorg. Het eene geluk volgt my na het ander.

ARNOLD.

Wartoe weer deeze traanen? Julia!

JULIA.

Ik heb hier op het oogenblik de hartvriendin van myne moeder gevonden.

Jufvr. SCHULTS.

Ja Mynheer! Julia is het tedergeliefde kind van
myn

myn overledene vriendin, ik heb haar op den dag van haare geboorte op deezen arm gedraagen.

ARNOLD.

Dit wist ik reeds voorheen, en het zal u hierom niet meer raadzelachtig schynen, dat ik u verzocht om de opvoeding van myn aangenomene dochter op u te neemen. — Zult gy nu met Julia het een en ander noodige gaan koopen? (*Hy luistert haar iets in 't oor.*) en wilt gy schoone Charlotte, haar beide vergezellen? — Nog iets, *Jufvrouw* Schults! Wyst toch eerst de beide lieve kinderen haar kamer. (*Zy vertrekken.*)

ARNOLD.

Zie daar een paar beminnelyke schepsels! Als myn hart door het noodlot van Julia niet ten sterken was getroffen, zou ik waarlyk in twyfel staan, aan wien van beiden ik de voorkeur zou geeven.

Einde van het eerste Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ARNOLD, Jufvr. SCHULTS.

ARNOLD.

Gy hebt dan den Vader van Julia nooit gekend? Nu, dan zal ik haar Vader blyven; deeze daad heeft voor my iets ftreelends. Vervolg nu uw verhaal, als 't u gelieft!

Jufvr. SCHULTS.

Gy zult ligtelyk gelooven, Mynheer, dat ik in niets meerder belang stel dan in het geluk van dit kind. Myne hartelyke vriendschap voor de Moeder van Julia, waar door ik in alle haare rampen deelde, heeft een reeks van jaaren myn leeven verbittert. Ik had haar eerfte jeugd zien ontluiken, want zy wierd door myn Moeder opgevoed. Wy waren dus in onze vroege jeugd reeds tedere vriendinnen: haare vriendschap voor my was niet minder teder en oprecht. Onze wederzydsche verknogtheid aan elkander wierd nog fterker door haar ongelukkignoodlot, en wel byzonder toen de laaghartige verleider van haare onfchuld, haare deugd overwonnen, en haar verlaaten had.

C

AR-

ARNOLD.

Yslyk! en nog zo veel te verschriklyker, als zy zulk een lief meisje ware als haare Dochter.

Jufvr. SCHULTS.

Zy was niet minder schoon; Julia heeft meerder fierheid in het opslag van haar oog, de oogen van Leonora waren zachter.

ARNOLD.

Leonora was haar naam?

Jufvr. SCHULTS.

Ja; — deeze ongelukkige was de Dochter van een man, die geluk, rykdom en aanzien bezat. Geheime vyanden van zyn geluk hadden zyn ondergang gezworen, en het gelukte hun, door omgekogte getuigen, 't zo ver te brengen, dat hy gevangen wierd. — Hy zou een schandelyke straf hebben ondergaan, was dit niet verhoed door de hulp van een onbekend vriend. — Hy ontvluchte.

Gedurende zyn afweezen in andere landen, bleef, daar zyn onschuld niet was gebleeken, zyn naam tot schande van zyn geslacht, en zyn Dochter waagde het niet dezelve te voeren. Zy nam dus een anderen naam aan, onder welken ik met haar in myne gezelschappen verkeerde: wy deelden geluk en ongeluk, en hadden ter dier tyd voor elkander geen geheimen. Als zy brieven van haar Vader ontving, was ik de eenigste die dezelveen mogt leezen: ik verzachte haar bitter lyden, nu eens door de deelneemende tranen
van

van mededoogen, dan weder door haar optebeuren en te troosten. Niets ontbrak aan ons genoegen, als alleen de tyding, of deeze ongelukkige Vader nog elders een draaglyk leeven kon leiden, en dit bericht ontvingen wy eindelyk. Eenige braave vrienden, buiten 's lands, van zyn onschuld overtuigt, namen hem by zig in huis, en hy had zelf een slaauwe hoop om de waereld welhaast van zyn onschuld te overtuigen. De inhoud van deezen Brief gaf aan myn vriendin een gedeelte van haar opgeruimdheid weder.

Ik dacht nu, dat ik de vermaaken, die ik sedert de ongelukkige omstandigheden, waarin myn vriendin verkeerde, had vaarwel gezegd, nu weder mogt bywoonen. Ik wierd op een dansparty gevraagd, en ik hield by myne vriendin aan om my derwaards te verzellen, maar zy kon hiertoe niet besluiten. Ik nam dus ook voor, om niet te gaan, en uit vrees dat zy my de noodige vervrolyking ontnam, gaf zy toe, en vergezelde my derwaards. Ach, had ik kunnen voorzien, dat ik zelve oorzaak tot een nieuw ongeluk aan haar zou geeven! — Leonora was de bewonderde van het geheele gezelschap, allen voegden zig by haar. Eenige gemaskerde Heeren dienden zig aan, en verzogten mede deel aan ons vermaak te neemen, 't geen aan hun wierd toegestaan. — Maar ik zie dat men, tegen uw verlangen, ons weder in ons verhaal floort.

ARNOLD.

Het is myn Neef, hy zal niet lang blyven. Gy moet my toch, zo dra mogelyk, deeze geschiedenis ten einde toe verhaalen.

(Jufvr. Schults vertrekt.)

TWEDE TOONEEL.

ARNOLD, KAREL.

ARNOLD.

Wel Neef, wat nu?

KAREL.

Uw uitstel tot morgen, myn Oom, is te laat! Myn geluk is reeds vervlogen! Myn rust! myn hoop, alles, alles is verlooren! Zy is niet meer in het kostschool. Ach, misfchien heeft Grootmoeder haar reeds in haar macht! die heeft welcer u ook onderdrukt. Ach, myn lieve Oom, als gy toegeeft....

ARNOLD.

Ik heb u immers eens vooral gezegd, dat ik myn Moeder waardeere en eerbiedige in't geen zy doet. — Lieve Neef! de tyd zal ook eenmaal komen dat gy Vader zyt, dan zult gy ook uwe ouderlyke rechten gevoelen en doen gelden, en nu wilt gy de macht van onze ouders trotseeren.

Ik

Ik wenschte niets vuuriger dan zelve Vader te zyn! deez' naam klinkt zo lieflyk voor myn hart. Als ik uit den mond van een deugdzaamen en verstandigen Zoon, gelyk gy zyn zoud, als gy uw opvliegende drift matigde, of van eene schoone beminnenswaardige en gehoorzaame Dochter, zo als myn weesje is, den naam van Vader hoorde, was 'er op de geheele waereld geen gelukkiger man dan ik. — Hoe is het toch mogelyk dat 'er mannen gevonden worden, die, ongehuuwd levende, zig zelve hier in gelukkig kunnen noemen! — Ware myne Moeder een oude vryster, ik zou met haar gedrag kunnen spotten, maar zy is Moeder, zy is Grootmoeder, hierom eerbiedig ik haar, zy is godlyk in myn oogen, doch ik beken dat zy nu en dan wel wat toegeven-der kon handelen; maar...

KAREL.

Dan wilt gy niets tot voordeel in myn zaak aanwenden, Oom? — wel nu, dan moet ik my geheel aan de vertwyfling overgeeven! Men zegt my ook van een ryk Heer, die oogmerken met haar zou hebben; — ik weet het niet, maar dit weet ik, dat als ik nergens hulpe vinde, ik my zelve den weg daartoe zal baanen.

ARNOLD.

Wel nu, als uw Grootmoeder zig met de zaak zodanig bemoeit als gy denkt, dan hebt gy althans niets te vreezen voor de eer van uwe beminde.

KAREL.

En als dit niet zo ware — lieve Oom! Ik verlang maar te weeten, wat 'er van haar geworden is. — Ach, wat zal ik beginnen? — Gy zyt ryk, hebt aanzien en invloed, het staat immers in uwe macht om my te helpen. — Ach, red toch een leven, dat alleen afhangt van het bezit van haar, die ik tot stervens toe beminne.

ARNOLD.

Kom aan, wy zullen naar het kostschool gaan!

KAREL.

Ha, ik dank u, ik dank u! Nu geeft gy my weder eenige hoop! Dit is in de Pietersstraat, ik weet het huis zeer wel, ik neem aan om in het hofte van den nacht het te vinden. Ik weet nu ook den naam van myn beminde. —

ARNOLD.

En die is? ...

KAREL.

Julia! ...

ARNOLD.

Julia? ...

KAREL.

Ja, Julia, dit weet ik zeker.

ARNOLD.

Is zy onderloos?

KAREL.

Men zegt dit, en men heeft my verhaald, dat een

een edelmoedige menschenvriend haar laat opvoeden:

ARNOLD.

En hoe is de naam van de Jufvrouw, by welke zy word opgevoed?

KAREL.

Jufvrouw Meinhold.

ARNOLD.

Hm! — Ik ken deeze Jufvrouw zeer wel.

KAREL.

Kent gy haar? O voortreffelyk, voortreffelyk!

ARNOLD, met nadruk.

Bemint zy u weder?

KAREL.

Of zy my weder bemint? Hoe kunt gy daar aan twyvelen? — De ziel van de verliefde deelt mee een enkelen wenk van het oog al den gloed zyner liefde aan het beminde voorwerp mede, en stort haar wederkeerige tederheid in.

ARNOLD.

Dit gebeturd wel eens. — Maar hoe is het u toch gelukt, om met haar te fpreken?

KAREL.

Ik heb nooit met haar gefproken.

ARNOLD.

Dan hebt gy haar gefchreeven?

KAREL.

Ook niet.

ARNOLD.

Dan hebt gy door teekenen en verliefde oogwenken uwe liefde aan haar ontdekt?

KAREL.

Neen, ook niet.

ARNOLD.

Wel nu, zeg dan toch, door welk middel hebt gy haar dan uwe liefde te kennen gegeven?

KAREL.

Ik had in 't geheel geen middel daartoe. — Ik kon haar noch spreken, noch schryven, noch door verliefde oogwenken myn hart ontdekken. Maar genoeg, zy is jong en teder, en ik bid haar aan; ik ben overtuigd van de harmonie onzer eenstemmige zielen, en twyfel dus geen oogenblik aan haare wedermin.

ARNOLD.

Gy hebt waarlyk een sterk geloof!

KAREL.

Eens ben ik evenwel zo vry geweest dat ik onder haar vengster een Serenade liet speelen, en zelve daar by zong.

ARNOLD.

Nu, ik moet u dan maar zeggen, dat ik uwe beminde zeer wel kenne, en ook weete waar zy tegenwoordig is; maar gy kunt haar nu onmogelyk zien. — Ik zal ondertusschen haar toetzen hoe zy over u denkt. Bemint zy u, dan zal ik de

ZWA-

zwarigheden, die buiten dien uwe liefde nog in den weg mogten staan, zoeken weg te neemen; en bemint zy u niet, dan zal ik u daarvan berigt geeven.

KAREL.

ô, Myn tweede Vader! myn Beschermmer! al myn rust, myn gantsche geluk is in uwe handen. Ik ben, van dit oogenblik af, reeds gelukkig, — maar ik zal immers van daag nog myn hemelsche Julia aanschouwen, niet waar?

ARNOLD.

Gy zult haar zien, ga nu heenen!

KAREL.

Op zulk een ernstigen toon, myn Oom?

ARNOLD.

Gy zyt myn Medeminnaar!

KAREL.

Hoe! wat zegt gy?

ARNOLD.

Gy zyt myn Medeminnaar; doch stel u gerust, als Julia u bemint, zult gy den zege uwer liefde wegdragen.

KAREL.

Neen, neen! zo gelukkig worde ik nooit! onder al de Medeminnaars zyt gy de gevaarlykste — Ach myn God!

ARNOLD.

Vertrouw op het woord van een man van eer, het is heilig.

KAREL.

't Is wel myn Oom! Myn enkel vonkje hoop, flegts voor een minuut, is weer geheel voor my vervloogen! uwe verdiensten Oom, uwe verdiensten zullen my haar ontrukken. (*heen gaande.*) Ô Hemel, hemel! ben ik dan voor het ongeluk gebooren!

ARNOLD.

Dit had ik niet verwacht, wat nu gedaan? Maar zy is myn eigendom — zou die ontdankbaare hem beminnen? — Het begint my zwaar te vallen, hem myn woord te houden, doch ik heb het hem gegeven. — Zou zy hem beminnen?

DERDE TOONEEL.

ARNOLD, *Jufvr.* SCHULTS.*Jufvr.* SCHULTS.

Wat is uw Neef ontfeld, Mynheer!

ARNOLD.

En ik niet minder!

Jufvr. SCHULTS.

Dat zie ik.

ARNOLD.

Hy is myn Medeminnaar!

Jufvr. SCHULTS.

Wat zegt gy?

AR.

ARNOLD.

Maar ik zal myn woord houden, dat ik hem heb gegeven. Zo Julia hem bemint, dan zal hy haar bezitten en ik zal haar een ryke Bruidſchat medegeeven. — Ik heb u iets te verzoeken, beproef het hart van Julia, — hoe die proef ook moge uitvallen, ik zal mij onderwerpen. Ik bemin Julia, en ik bemin myn Neef; Ach, dat hy myn zoon ware! zulk een zoon zou myne dagen verzoeten; hy is een wakker en braaf jongeling vol gevoel — welaan dan, Jufvrouw Schults, zo als gezegd is, toets Julia!

Jufvr. SCHULTS.

Ik zal u naauwkeurig berigt geeven van haare neding; maar als gy nu van haar bemind wierd, en zy u de voorkeur boven anderen geeft?

ARNOLD.

Dan moet myn Neef — doch als ze ons beiden eens beminde?

Jufvr. SCHULTS.

Stellen wy veeleer zeker dat Julia uw Neef in 't geheel niet kende?

ARNOLD.

Wel nu, dan kan ik verkrygen 't geen ik verlange, maar ik ben onrustig, Jufvrouw Schults; ik kan niet langer in de onzekerheid wat zy beſluiten zal, leeven: ondervraag Julia op het oogenblik, ik zal my onderwyl in dit kabinet verbergen en uw geſprek zelve aanhooren. Daar is Charlotte. (*Hy vertrekt.*)

V I E R.

VIERDE TOONEEL.

CHARLOTTE, Jufvr. SCHULTS.

Jufvr. SCHULTS.

Brengt gy uwe Vriendin niet mede, Charlotte?

CHARLOTTE.

Zy zal op het oogenblik hier komen.

Jufvr. SCHULTS.

Een vraag in 't vertrouwen, myn lieve Lotje! Gy hebt nu zo lang met Julia verkeerdt, hebt gy niet gemerkt dat zy een Minnaar heeft?

CHARLOTTE.

Mifchien, zo wat.

Jufvr. SCHULTS.

Nu, verklaar u nader.

CHARLOTTE.

Zo op het oogenblik nog, zagen wy een jong heer voorbygaan, ik zei tot haar: Zie Julia! dat is uw bewonderaar — zy bloosde, zag hem na, floeg de oogen neêr, en zeide: ja, dat is die jonge Heer die voorheen zo dikwils ons huis voor by wandelde en my zo fterk aankeek.

Jufvr. SCHULTS.

Heeft zy hem niet gesproken?

CHARLOTTE.

Nooit.

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

Stil, zy komt! wilt gy wel voor eenige oogen,
blikken ons alleen laten?

(Charlotte vertrekt.)

VTFDE TOONEEL.

Jufvr. SCHULTS, JULIA.

Jufvr. SCHULTS, *aan 't vengster en als in
haar zelyven.*

Ha, daar gaat hy den hoek om.

JULIA.

Wie?

Jufvr. SCHULTS.

Die jonge Heer, op wien Lotje u daar even op-
lettend maakte. — Hoe, gy verschrikt?

JULIA.

O Neen, maar ik ben verwonderd hoe of gy dit
weeten kunt, lieve vriendin! dewyl gy toen niet op
onze kamer waart. Is Lotje hier ook by u geweest?

Jufvr. SCHULTS.

Op het oogenblik.

JULIA.

Nu, dan kan ik het begrypen.

Jufvr. SCHULTS.

Kent gy deezen jongen Heer?

JULIA.

Zo wat. — Ik heb gehoord, dat zyn Ouders zeer ryk zyn, en hierom heb ik my voor hem gewacht. Ik heb wel niet veel onderyinding, maar een meisje van myne omftandigheden is altyd veel omzichtiger en meer op haar hoede, dan zy die in de fchoot van het geluk zyn opgevoed. Ik geloofde dat zulk een jongeling, aan het geluk, aan den voorspoed zo gewoon, een meisje, wier lot zo ongelukkig is als het myne, flegts aanzoeft om het te misleiden — en genomen hij had de edelfte oogmerken omtrent my, zou ik hem even min gehoor hebben gegeven, vermits ik myn lot voor het toekomende geheel aan de fchikking van myn edelmoedigen weldoener wil overlaten. Myn reden en verftand wenken my altyd naar hem, en myn hart zegt niet minder.

Jufvr. SCHULTS.

Maar laat ons eens ftellen, dat deeze jonge Heer edele oogmerken omtrent u heeft, dat de Heer Arnold alle zwaarigheden die tegen een huwlyk met u, mogten komen, uit den weg ruimde, dat hy u zelfs een goede fomme gelds ten huwlyk deed aanbren- gen? en dat gy dan de kens had of om met den Heer Arnold zelve te huuwen of met hem, wien zoud gy kiezen, Julia?

JULIA.

Ach, welk een vraag myn vriendin! — Dan, zo als ik hem befchouw is hy nog zeer jong, dus,

dus, zonder ondervinding of nadenken. Misschien zou hy myn bezit, hoe vuurig hy nu daarna haakte, welhaast moede worden, van zyn kens berouw hebben, my myn geboorte verwyten en met verachting behandelen.

Jufvr. SCHULTS.

Maar gesteld dat dit alles zo niet ware? dat hy u teder en standvastig beminde?

JULIA.

Gy zyt waarlyk voor hem een goede verdediger — en, evenwel blyft myn grootmoedige wel-doener, my zoo dierbaar.

Jufvr. SCHULTS.

Bedenk u wel, Julia! deeze jonge Heer is veel te beminneelyk dan dat hy geen indruk op uw hart zou gemaakt hebben.

JULIA.

Ik wil wel bekennen dat ik hem zeer beminneelyk vinde! ja dat ik, als de fortuin ons op dezelfde wyze had begunstigd, hem hartelyk zou kunnen beminnen; maar hy is ryk, en ik ben arm; Hy van voornaame geboorte, en ik een wees, zonder Moeder, zonder Vader, zonder eenige bloedverwanten of vrienden. — Als myn noodlot zodanig is, als gy my hebt verhaald, weet ik geen sterfelyk weezen op den aardbodem die ik de voorkeur zou kunnen geeven, boven myn edelmoedigen beschermers. Hy is my alles! Ik ben alles aan hem verschuldigd!

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

Dit erkentelyk gevoel, frekt uw hart tot eer. — Doch bekend gy zelve niet, dat gy deezen jongeling uw hart zoudt kunnen fchenken, als gy met hem gelyk waart in geboorte en goederen?

JULIA.

Ja, ware dit zo, niets zou my beletten hem te beminnen. Hy heeft verdienften, edele gelaatstrekken, hy bemint my — dan de achting en liefde, die ik voor myn weldoener gevoele, is zo groot, dat ik dezelve voor de hartstocht, die ik voor deezen jongeling kweekte, niet wilde verruilen; voor hem wil ik alles opofferen, zelfs myn grootfte geluk; — en deeze offerande zelve zou voor my het ftreelendfte genoegen zyn.

ZESDE TOONEEL.

JULIA, Jufvr. SCHULTS, ARNOLD.

ARNOLD.

Ik heb alles aan gehoord, myn dochter. — De edele gevoelens, die gy, op het oogenblik zo gulhartig liet blyken, zyn ook myn gevoelens ten opzicht van u, myn waarde! — Ik zal myn grootst geluk aan u opofferen.

JULIA.

Sta my toe dat ik uw hand kusfe!

AR-

ARNOLD, *omarmt en kust haar.*

Wat nu den jongeling betreft, toets uw hart ten sterksten of gy hem bemint; hy, dit weet ik, bemint u met hevigheid, en als hy u moest verliezen, zou hy voorzeker tot wanhoop overflaan. — Ik weet waarlyk niet welke middelen ik zal aanwenden om het vuur zyner hartstocht te beteugelen: Ik hoop hem echter tot eenige bedaardheid te brengen, hy is een beste jongen, en ik ben hem hartelyk genegen.

JULIA, *met verwondering.*

Gy kent hem dan, Mynheer!

ARNOLD.

Wel, het is myn Neef!

JULIA.

Uw Neef! (*glimplachende.*) Nu, dan heb ik niets te duchten en nu heb ik ook eenigen grond om met meer vrymoedigheid u te kunnen bekennen, dat hy my niet onverschillig is.

ARNOLD, *hy kuscht haar.*

Nu Mejufvrouw, nu moet gy my evenwel het begonnen verhaal ten einde toe vertellen. — Doch wy worden weer belet, ik hoor iemand komen.

(*Jufvr. Schults en Julia vertrekken.*)

D

Z E.

ZEVENDE TOONEEL.

ARNOLD, Mevrouw ARNOLD.

Mevr. ARNOLD.

Uw Neef is een onverzettelyke jongen! Wy hebben hem bevolen op zyn kamer te blyven, maar hy heeft die verlaten, en de hemel weet waar hy is.

ARNOLD.

Hy is zekerlyk een jongeling vol vuur en leven; hy bemint, en het voorwerp, dat hy bemint, verdient het — een half uur geleden was hy nog by my.

Mevr. ARNOLD.

Ik wil niet denken, dat gy zyn buitenspoorig gedrag begunstigt, zoon?

ARNOLD.

Dat zou ik nimmer begunstigen, Moeder!

Mevr. ARNOLD.

Hebt gy zyn schepzeltje gezien?

ARNOLD.

Het is een meisje, dat hy een fatzoenlyke vrouw, een voortreffelyke opvoeding heeft ontvangen.

Mevr. ARNOLD.

Ja wel, als een meisje naar de mode.

ARNOLD.

Neen lieve moeder, — de braave vrouw, aan
wel-

welke haare opvoeding was toevertrouwd , leerde haare voedsterlingen de nuttigste vrouwelyke bezigheden en vormde tevens haar hart voor de deugd. Ik wenschte wel dat gy haar slegts eenmaal zag ; mischien zou zy u, op het eerste voorkomen zelve, inneemen, zy is ook niet zonder middelen. Haar Bruidschat word begroot op honderd en vyftig duizend guldens.

MEVR. ARNOLD.

Dan is zy in myn oogen wel honderd en vyftig duizend maal verachtelyker, dan ik my nog verbeeldde.

ARNOLD.

Doe toch dit ongelukkig meisje geen meer onrecht ; 't is waar, dit geld is een geschenk van een menschenvriend, maar haare deugden en goede zeden deden het haar verwerven. Een fatzoenlyk man rykelyk met goederen bedeeld, liet haar, van haare vroege jeugd af, opvoeden, en wil zig zelve nu aan haar verbinden, of, zo zy een ander de voorkeur geeft, haar voor het minst zeer voordeelig uithuwen.

MEVR. ARNOLD.

Met honderd en vyftig duizend guldens?

ARNOLD.

Ja Moeder ! Een bewys dat het hart van het meisje en dat van haaren weldoender zuiver is.

Mevr. ARNOLD.

Laat ons dit niet verder onderzoeken; maar gesteld eens dat dit meisje deeze som geids, door zulk een edelmoedigen vriend geschonken, bezat; zal ik echter wel verhoeden dat het geluk van myn kleinzoon hiervan zou afhangen. Een huwlyksgift van een edelmoedige! Hm! dat waare voor onze familie een onuitwischbaare schande.

ARNOLD.

Wel Moeder, als gy eens den man kende, die deeze opoffering doet aan de verdiensten van het waardige voorwerp, dat door uw kleinzoon word bemind, geloof ik —

Mevr. ARNOLD.

Pleit gy nog voor haar?

ARNOLD.

Dat moet ik doen, hoewel ik u heilig verzekere, dat ik wel wenschte dat Karel nimmer aan deeze verbindtenis had gedacht!

Mevr. ARNOLD.

Welaan dan, myn zoon! reik my de hand, zyt my behulpzaam om te verhoeden, dat door zulk een verachtelyk huwlyk geen vlek op onze familie neërdaale. — Ik had op het hart van myne kinderen, hoe veel moeite my dit ook kostte, meerder invloed dan op het hart van deezen kleinzoon; doch laat hy myn geduld niet tergen, ik kan ook wel gestrengte maatregelen neemen.

AR-

ARNOLD.

Uw moederlyk hart is te teder tot geweldige mid-
delen. Toen ik in myn jeugd den grievendsten slag
van myn geheel leven van u ontving, las ik den brief
door uwe moederlyke hand aan my geschreeven, en
uwe tedere gevoelens voor my, daarin vervat, boe-
zenden my zo veel achting en liefde voor u in,
dat —

Mevr. ARNOLD.

Ja, myn zoon! 'er is een geheime liefdeband tus-
schen het hart van een Moeder en dat van haare kin-
deren, die haare wederzyfdeche gevoelens doet over-
eenstemmen; doch deeze band is by den kleinzoon
zwakker, dan ik zal aan deezen weerspannigen jon-
geling toonen dat ik my niet ongestraft laat tegen-
streeven. — Nog iets: heeft de vrouw, by welke
zyn lieverste zig ophoudt, ook niet nog eene
dochter?

ARNOLD.

Neen, maar wel een jonge en zeer bevallige nicht,
de dochter van een Hofraad, haar moeder is van
Adel.

Mevr. ARNOLD.

Van Adel? — Beminde hy nog deeze, hiertoe
zou ik mischien myn toestemming kunnen geeven;
maar die andere zal hy, hy doe dan ook wat hy wil,
nooit bezitten. Ik meende hem hier by u te vinden,
en hem in uw byzyn de zaak in haar gevolgen nog

eens voor oogen te stellen. Ik weet dat gy veel invloed op hem zoud hebben. Als gy geen noodzakelyker bezigheden hebt die u wagten, ga dan met my, wy zullen hem by ons laten komen en hem eens onderhouden.

ARNOLD.

Ik ben tot uw dienst Moeder! wanneer gy 't slegst verkiest; hoewel ik denk dat wy door gestrengte middelen niets goeds zullen uitwerken.

Einde van het Tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ARNOLD, *alleen.*

ARNOLD.

Hy luistert naar geen raad. — Hy vertreedt het ontzag voor myne Moeder en dat van alle zyn naastbestaanden; hy schynt zig niet eens te bekommeren, dat ik min-yverig zal worden. — Ach, het geluk van myn leven is met vergif gemengd! Myn hart is aan Julia met zulke sterke banden vastgehegt, dat ik het denkbeeld om van haar te scheiden niet verdragen kan, en echter beef ik voor de ziedende harts-tocht van dien jongeling — Welke middelen zal ik by hem aanwenden? Dreigingen? ó, die zyn vergeefs. — — Zal ik Charlotte myn hand bieden? Zy is beminnellyk, — en 't geen myn moeder verlangt, van geboorte, — niet geheel zonder middelen. Ja zy schynt my zelfs te beminnen! — Maar, — een eenige opslag van het oog van myne Julia dringt alle bekoorlykheden van anderen uit myn hart! — Wie komt daar zo aanstormen?

TWEDE TOONEEL.

ARNOLD, JULIA, CHARLOTTE.

ARNOLD.

Wat deert u lieve kinderen? gy zyt ontfeld?

JULIA.

Wy wandelden in den tuin en ontdekten een jong heer die zig aan de heining vasthield en opkluuterde.

ARNOLD.

Wel nu, daar moest gy zo niet van schrikken.

JULIA.

Ja, hy klom over, en kwam naar ons toe — gy kunt denken hoe wy schrikten.

CHARLOTTE.

Ja, ik wenschte wel dat wy gebleeven waren, wy waren toch met ons beiden; en, zo als ik omzag, bemerkte ik dat hy veel langzamer ging, — maar Tuister!

JULIA.

Kom Lotje, kom spoedig weg, daar is hy!

DERDE TOONEEL.

ARNOLD, KAREL, EEN BEDIENDE, *by 's opkomen.*

KAREL.

Laat los, ik moet myn Oom spreken!

BEDIENDE.

Dat moogt gy, Myn Heer! maar ik moet u eerst aandiennen.

KAREL.

Neen, neen! dit behoeft niet!

BEDIENDE.

Gy zyt hier evenwel geen Heer in huis. —
Myn Heer Arnold —

(Julia en Charlotte vertrekken.)

VIERDE TOONEEL.

ARNOLD, KAREL, *Jufvr.* SCHULTS.

KAREL.

Zy is by u, ik weet het.

ARNOLD.

Gy gedraagt u fraay, jongen Heer! over de heining klimmen, Meisjes vervolgen, de Bedienden van de deur wegstooten —

KAREL.

Dit moet gy my vergeeven, — zeg my maar waar of zy is? — Wat zal ik ongelukkige be-
giunen? Waar is zy?

ARNOLD.

Hier ziet gy haare Moeder.

KAREL. *(Hy omarmt de knie van Jufvr. Schults.)*
Myn leeven of myn dood is in uwe handen.

O, geef myn van vertwyveling bezwykend hart
slegts eenige hoop!

Jufvr. SCHULTS.

Ik beken dat uw gedrag my verwondert; gy moet
my niet om de hand van myne Dochter vraagen,
dat moet uw Vader, uwe Moeder en deeze uwe
waardige Oom doen. — Zo gy met dit oogmerk my
weder wilt komen zien, moeten uwe Ouders u ver-
gezellen. —

KAREL.

Ik gevoel uwe rechten, en zal uwe eischen trachten
te voldoen. Ik zal weer naar myn Ouders gaan: en
zo zy my niet tot het ongelukkigste weezen van al
het gefchapene willen maaken, dan ben ik de ge-
hoorzaamfte en braaffte Zoon die ooit een Vader
bezat.

(Hy vertrekt.)

VYFDE TOONEEL.

ARNOLD, Jufvr. SCHULTS.

ARNOLD.

Voorzeeker niet! — Neen, hy zal haar niet be-
zitten. Ik heb als een Vader voor hem gezorgd, —
hem als myn Zoon bemind; doch ik gevoel myn
liefde voor hem verflaauwen, en myne liefde voor

Ju-

Julia word sterker. — Myn aangenaam vooruit-
zigt op gelukkiger dagen is dan slegts weer van zulk
een korten duur, — zo weinig slegts zyn de ge-
noegens van den mensch!

Verhaal my nu de geschiedenis verder, Mejuf-
vrouw! mischien versfrooit zy my nog een wei-
nig, — waart gy niet met uw verhaal gebleeven,
daar de gemaskerde Heeren tot het gezelschap wier-
den toegelaten?

Jufvr. SCHULTS.

Juist daar. — Een van deeze Masken was een
schoon Jongeling van een voortreffelyke houding;
hy verliet de zyde van myne vriendin niet, en danste
ook met geen ander dan met haar; of het een sym-
pathie of een andere werking van 't hart ware, weet
ik niet, Leonora, voor 't minst, scheen door hem
geheel ingenomen en verrukt. — Het geheele gezel-
schap, behalven ik, geloofde dat dit Maske voor-
lang de Minnaar van Leonora geweest ware.

ARNOLD.

En waar wierd dit Bal gegeven?

Jufvr. SCHULTS.

In de Hofstraat.

ARNOLD.

Verbaazend! Vervolg als 't u gelleeft.

Jufvr. SCHULTS.

Zo als de Maske de zaal verliet, wierd hy van
myn verliefde vriendin lange nageoogt, en met een
dic-

diepen zucht vergezeld. Van deezen tyd af was zy geheel neerslachtig. Eens op een morgen, dat ik in haar kamer kwam, en haar niet vond, berichtte my de dienstmaagd dat zy reeds voor twee uren was uitgegaan. — Ik stond verbaasd. In dit zelfde oogenblik trad zy in de kamer; ik verwachtte dat zy my de bezigheden, waarom ze afwezig was geweest, zou gezegd hebben, maar zy verzweg die voor my. Deeze trek van achterhoudenheid maakte my ongerust. Ik bleef naar de oorzaak gisfen, en waagde het niet haar iets te vraagen. Ik wist dat haar hart edel en zuiver ware, en hier mede stelde ik my weder gerust. Twee dagen daarna ging zy wederom zeer vroeg uit, — ik moest op haar kamer zyn om iets te zoeken, en vond toevallig een te zamen gevouwen papier; ik las het echter zonder eenig oogmerk om een of ander te ontdekken. Hier is de Brief —

ARNOLD.

Lees hem my voor; ik sta verbaasd hoe de lotgevallen der menschen zo overeenkomstig, en echter zo verschillende met elkander kunnen zyn!

Jufvr. SCHULTS, (leest.)

„Wy ondergeteekenden, zweeren voor God ons in den echt te zullen verbinden, zo dra onze omstandigheden ons dit zullen toelaaten. Wy roepen den Rechter der geheele waereld aan, om den geenen van ons, die deezen onzen heiligen eed wil verbreeken,

ken, met zyn rechtvaardig oordeel te vervolgen en te straffen. Geen menschelyke macht, of wat het ook zyn moge, zal in staat zyn, deeze onze heilige beloften te verbreeken. Wy verbinden hier voor ons eer en ons leeven.

Hierom verbindt ik, Hendrik Thalfon, my zelve, om van nu af aan alleen voor Leonora Yfland te leeven; haar als myne wettige Echtgenootte eeuwig te beminnen, en in alle betrekkingen als zodanig gade te slaan tot in eeuwigheid."

Onderteekent Hendrik Thalfon.

„ En ik Leonora Yfland verbindt my op dezelfde wyze, dat ik Hendrik Thalfon, den ganschen tyd myns leevens, als myn Echtgenoot en Heer, zal beminnen en hoogachten, en sta van dit oogenblik af aan hem alle rechten toe, die aan deezen tederen en heiligen naam zyn verbonden, dat hy die in het geheim moge genieten, tot zo lange de Priester voor het Altaar openlyk onze duure eeden bekragtigt."

Gereekent Leonora Yfland.

ARNOLD.

Gerechte Hemel!

Jufvr. SCHULTS.

Ik was nog meer ontroerd dan gy heden zyt. — Toen ik de woorden las „ ik sta toe dat hy zig van alle rechten als man bedienen moge" trilden alle myne leden. Ach, riep ik uit, myn geliefde vriendin is verlooren! De bedriegelyke beloften van dee-

ze

zen laaghartigen verleider hebben het vertrouwen, dat zy altoos in my stelde, my geheel ontroof! — Zy zal voorzeeker het ongelukkigste slagtoffer des meinēdigen worden. Dus beklagde ik myn ongelukkige vriendin, en leidde den Brief weer op dezelfde plaats neder, waar ik dien had gevonden. Zy kwam terug, zag my schreiē en wierd daardoor ten sterkten bewoogen; haare liefkoozingen overtuigden my dat zy my nog als voorheen beminde, maar zy deelde my niets van haar geheim mede. „Wat is 'er voorgevallen, myn waarde?” vraagde zy my tederlyk. „Voor weinig oogenblikken,” antwoordde ik haar, „vreesde ik dat gy in een groot gevaar waart.” — By deeze woorden zag ik haar sterk ontroeren; zo als zy my scheen te willen antwoorden, sloeg ze het oog op het gemelde papier; zy zweeg op het oogenblik, greep ylins het papier, en ging daar mede in een andere kamer. Zy kwam spoedig weder terug, en haar gelaat was veel vrolyker dan te vooren, zy omhelsde my en beleed my haare geheime verbindtenis, doch verzwegen voor my den waaren naam van haar verleider, alles, alles was reeds te laat.

Weinig weken hierna, dat myn vriendin van haare gewoone bezoeken terug kwam, zag ik dat zy geschreid had, en zy bleef onophoudelyk neerslachtig. Ik verzelde haar waar zy ging, en week niet van haar zyde, doch zy verzwegen alweder voor my
het

het gebeurde. Des nademiddags schreef zy twee Brieven, en den volgenden morgen ontving zy op beiden reeds het antwoord. „Deeze behelst myn vonnis,” zeide zy, en brak het zegel van den eersten. — Zo als zy begon te leezen, gaf zy een harden gil, liet den Brief vallen en viel in slaauwte neder. — Ik heb deezen Brief ook bewaard, maar hy heeft geen naamteekening. — Wilt gy hem zelve leezen, Myn Heer?

ARNOLD, *verschrikt*.

Neen, lees gy maar!

Jufvr. SCHULTS, *leest*.

„Hoe hebt gy 't durven onderneemen u gemeenzaam met myn Zoon te maaken? Gy zyt een alleraagst schepzel, want gy hebt myn Zoon tot buitenspoorigheden verleid; maar gelukkig voor hem, hy erkent nu zelve reeds zyne dwaaling, en zal zig voor altoos van een vrouwspersoon verwyderen, dat hem zo listig in haar net wist te lokken. Uwe deugd, die gy zo schoon weet voortewenden, kunt gy anderen voorpreken, maar noch myn Zoon, noch zyne famielie zullen zig daardoor laten misleiden. Men verwacht van u geen aanzoekingen meer, in dat geval zou men u op een wyze kunnen straffen gelyk gy verdient.”

ARNOLD.

Dat is meer dan wreed! — Ach, wat heeft die ongelukkige veel geleden!

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

De tweede Brief is van een Vrouw, by welke de verleider haarer onschuld een kamer had gehoord. Hier is dezelve:

„ Gy zyt van de Moeder van uw Man ontdekt; zy is byna raazend geworden van spyt, heeft hem laten opsluiten, en hem gedreigd dat, als hy niet wilde besluiten om u te verlaaten en een zekere andere Jufvrouw te trouwen, dat zy hem dan naar de West-Indiën zou zenden. Hy kon echter met geen mogelijkheid besluiten u te verlaaten. Men heeft hem deeze nacht reeds opgeligt, en zo men zegt in een wagen gepakt, en de soldaaten, die hem hebben weggebragt, zouden gezegd hebben dat dit alles op hoog bevel van den Vorst geschiede. — Zyn Moeder heeft ook na my gevraagd, en wil my laten vastzetten; ik ben bang voor die Mevrouw, en blyf niet in myn huis: wees ook op uw hoede. Ryke luiden hebben een magtigen arm.”

Gy kunt u ligt verbeelden, Myn Heer, in welk een hevige finart en treurigheid myn vriendin verkeerde. Haar gesprek was niets dan afgebroken zuchten, de wanhoop was op haar gelaat geschilderd, en in deezen jammerlyken toestand ontdekte ik dat zy zwanger was. —

ARNOLD, *met hevige aandoening.*

In deezen toestand! van angst, van finert, van vertwyveling weggezonden? Groote God, hoe veel heeft zy geleeden! —

Jufvr.

Jufvr. SCHULTS.

Veel meer dan ik kan beschryven. Ik poogde haar zo veel mogelyk, op haaren toestand oplettend te maaken en haar vrugt te spaaren, en troostte haar zo veel ik kon. — Zy beviel van eene Dochter, die de Moeder in schoonheid evenaarde, van deeze Julia, welker edelmoedige beschermer gy zyt. — Leonora zag haar kind, drukte het tederlyk aan haar moederlyke borst, en bevochtigde hetzelfde met haare traanen. „Dierbaar kind!” sprak zy, „zeg ten eenigen tyd aan den ondankbaaren, die my verlaaten heeft, zeg aan uwen Vader, als den Hemel het behaagt dat gy hem zult ontmoeten, zeg hem dan dat uwe Moeder hem stervende nog beminde!”

ARNOLD, *met ontroering.*

Ach Leonora! Leonora!

Jufvr. SCHULTS, *vervolgt.*

„Zeg hem, dat hy het onrecht, het verdriet, uwe Moeder, die hem zo tederlyk beminde, aangedaan, aan u weder moet vergoeden.”

ARNOLD, *diep getroffen.*

Hou op, hou op! — ik kan niet meer! — Gy verscheurt my 't hart!

Jufvr. SCHULTS.

Ik weet dat uw hart gevoelig is voor het leed van anderen; ik zal ook hier eindigen.

Leonora stierf, en ik behield haare Dochter als een kostbaar pand, my tot een erfdeel, van myne

E

vrien-

vriendin nagelaaten. Twee jaaren daarna wierd ik in het proces van den ongelukkigen Vader van myne Leonora betrokken, in de gevangenis gezet, en, eer ik myn onschuld kon bewyzen, door de groote kosten van dit proces geheel geruïneerd. Geduurende deezen tyd wierd de vrouw, by welke ik Julia ter minne had besteld, niet betaald, en deeze gaf dit Kind over aan een' arme Vrouw, die het liet bédelen, en daardoor het nodige onderhoud voor haar zelve en voor Julia verschaft. Toen myn onschuld bleek en ik weder in vryheid was, was myn eerste zorg om Julia; maar de minne was overleden, en ook de vrouw, aan welke zy dit Kind had overgegeeven. Al myn zoeken naar dit myn dierbaar pand was te vergeefs. — Het smertelyk verdriet, dat ik hier over heb geleden, is my niet mogelyk u afte schilderen. Oordeel zelve, Myn Heer, wat ik gevoelde, toen ik, en dat onder uwe bescherming, myne Julia wedervond!

ARNOLD, *met ernst.*

En wat ik heden zelve moet gevoelen, — ik dank u. — Julia is myne Dochter! — en gy hebt haar beschermd. — Dank, hartelyk dank, wakende Voorzienigheid! hier erkenne ik uwe wegen. Ik ben de Vader van Julia! en ik moest, dus was uw wys beffier, ik moest ook haar redder, haar beschermer worden!

Jufvr. SCHULTS, *verwonderd.*

Is Julia uwe Dochter?

ARNOLD.

Julia is myne Dochter! Ik was de Echtgenoot van Leonora, die men zo wreedelyk van haare zyde scheurde, en met geweld naar een ander gedeelte der waereld heenen sleepte: Ik bezweek in dien tyd voor de sterkere arm, en afgemat door lyden was ik my zelven of myn lot geheel onbewust. — Geluk, myn geweeten! gy zyt zuiver en onbevlekt.

Ik wierd op hoog bevel van den Vorst weggevoerd. Myne Moeder had dit weeten te bewerken, en geloofde dat 'er geen beter middel was om my, zo als zy zeide, van den rand van myn verderf en schande te ontrukken. Ik zond meer dan honderd Brieven aan myne eeuwig dierbaare Echtgenoot, maar ontving op geen derzelven ooit eenig antwoord. Na verloop van agt jaaren kwam ik zelve terug, en kon niets meer verneemen dan het finertelyk bericht dat myn dierbaare Leonora overleden ware. — Niets pynigde my na dit verlies sterker dan de onzekerheid of zy my ook een pand van onze zo tedere liefde had nagelaten. Dan al myn onderzoek was vergeefs. — Thans klaart zig alles voor my op. Gy waart toen in de gevangenis en de minne was overleeden.

Ik ontving Julia van een arme Vrouw, die my niets meer wist te zeggen dan dat zy noch Vader, noch Moeder, noch eenige Bloedverwanten had. Ik hield dus Julia voor een verlaaten weesje en liet haar op-

voeden. Toen ik ten tweedemaale van America terug keerde, wende ik verder alle moeite aan om iets aangaande de familie van dit Kind op te spooren. Ik vernam dat haar Moeder een edele vriendin had gehad, die dit Kind, na den dood van zyne Moeder, als haar eigen, had aangenomen. Ik ontdekte ook uw naam door een Brief aan de minne. — En daar my alles dierbaar was, wat slegts Julia betrof, spoorde ik u op; en dacht dat niemand beter geschikt ware om haare tedere jeugd te leiden, dan de waardige persoon, die in haar vroegere kindsheid zo teder, zo belangloos en als een tweede Moeder, voor haar had gezorgd. O, ik dank u hartelyk voor deeze uwe zorgen, en ook voor de hulp en tedere vriendschap aan myne Leonora beweezen. Nimmer kan ik u die getrouwe hulp vergelden! — Ach dat myn Moeder reeds hier ware! Zy lydt, en myn geliefde Neef lydt oneindig veel. Nu kan ik het geluk van de familie weer herstellen. — Zeg vooraf nog niets aan Julia, zeg haar toch in 't geheel niets!

Jufvr. SCHULTS.

Voorzeeker moet Julia haar geluk uit uwen mond zelve hooren.

ARNOLD.

Nog iets, eer gy gaat. (*Hy haalt een papier uit zyn schryftafel.*) Geef deezen Brief aan myne lieve Dochter, laat zy dien leezen. — Zy kon tegen my ingenomen zyn, en gelooven dat ik jegens haare

Moe-

Moeder als een trouwlooze bedrieger had gehandeld. Deeze Brief is van myne Moeder, en hy zal myn gedrag regtvaardigen. — Daar komen juist myn lieve Kinderen.

VTFDE TOONEEL.

CHARLOTTE, JULIA, DE VOORIGEN.

CHARLOTTE.

Gaat gy nu heenen?

JULIA.

En wy komen by u.

ARNOLD.

Ik zal welhaast hier weer zyn, lieve Kinderen.
(Hy drukt haar beiden de handen.) Jufvrouw
Schults! (Hy wenkt haar ter zyde.)

JULIA.

Geloof my lieve Lotje, wie hem maar bemint,
dien heb ik reeds lief, en als gy heel veel van hem
houdt, dan heb ik u nog veel liever dan voorhenen.

CHARLOTTE.

Ja maar als gy eens met hem getrouwt zyt? —
dan evenwel, geloof ik, dat gy uwen lieven Ar-
nold nog wel eens van ter zyden zoudt aanzien,
als hy my dan ook nog een weinig beminde, en
my de hand drukte, zo als hy nu doet.

JULIA.

Geloof dit niet Lotje, ik ouz hem veeleer verzoeken om u zo lief te hebben, — zo lief, — als my.

CHARLOTTE.

Neen, Julia, dat was te veel.

Jufvr. SCHULTS, geeft *Julia den Brief*.

Daar is een Brief, Julia, lees dien; ik moet weer vertrekken, om verscheide huisfelyke zaaken te regelen. (*Zy vertrekt.*)

ZESDE TOONEEL.

JULIA.

Waar toe deeze Brief? doch laat ons leezen! (*Zy leest.*) „Gy zyt zelve alleén oorzaak van uw ongelukkig lot; men zal ook u alleén straffen, niet de jonge onervarene, in dewelke de liefde en de hoop, om eens een luisterryker staat te voeren, het verlangen moest opwekken om uw hart te rooven. Deeze hoop heb ik haar nu geheel benomen, en 'er bleef voor my geen andere weg overig te kiezen dan dien ik nu heb ingeslagen. De Priester, die u vereende, is een geweetenloos mensch, hy is reeds gevangen gezet, en zyn vroomheid en onschuld, waarop hy zig beroept en zyn gedrag zoekt te regtvaardigen, zal hem van de straf, die op hem wagt, niet bevryden.

Zo ga dan, gy ondankbaare en trouwlooze Zoon, — myn Moederlyk hart is diep gewond! Ik heb u

on-

onder myn hart gedragen, u aan myn borst gezogen en opgevoed, en liefdeloosheid en ongehoorzaamheid was het loon voor myne zorgen. Gy zyt een ontaart Kind, gy haat my, en persteene tedere Moeder, die u van den rand van uw gewis verderf redden wilde, een geduurige vloed van traanen uit de oogen. — Een wyde zee zal ons nu van elkander scheiden, deeze verre en langduurige scheiding zal, hoop ik, uw wond geneezen. — Hemel! als gy eens verongelukte — ô dan zou ik u niet lange meer overleeven. Ach, ik ongelukkige, ik rampzalige Moeder! Ach myn Zoon! myn Zoon! — wist gy hoe sterk ik u beminde! — Groote God! ondersteun my! geef my zo veel sterkte van geest, als ik tederheid van hart van u heb ontvangen. — Ik ben verzeekert dat, zo ik nu al aan uw verlangen had toegegeeven, gy zelve te eenigen tyd deeze myne toegegeevenheid zoudt verwenschen. Wat offere ik veel op om u gelukkiger te maaken! Al myn rust, al myn genoegen is daar heenen. Ach vervloek toch uwe Moeder niet over dit haar besluit, zy kon niet anders handelen. Als ik weleer meer dan duizendmaalen over uw toekomend leeven doordacht, en ik my verbeeldde dat gy het voorwerp, dat gy eens beminde en getrouwheid gezworen had, verliet, dan wierd gy een verachtelyk weezen in myn oogen. Maar heden wierd het myne taak, myn bloed eischt dat ik myn gellagt

voor de schande van zulk een laag huwelyk zal bevryden. Ik weet gy hebt haar getrouwheid gezworen, maar de Hemel bekrachtigt geen eeden, die met zonden bevekt zyn. Zy is uw Vrouw niet, en zal die ook nimmer worden — Maar ik zal zorgen dat zy ondersteuning geniet, want ik kan haar niet geheel haaten, wyl ze u heeft bemind, doch nooit zal zy weten van wien zy deezen hulp ontvangt. — Nog eens, myn Zoon, vaarwel! De Voorzienigheid neeme u in haare hoede, en geleide u over de zee! zy blyve met u in het vreemd gewest dat gy nu gaat bewoonen.

Uwe tot in eeuwigheid tederbeminenden Moeder
Mariane Arnold."

Aan wie is deeze Brief? — De naam op het adres is byna onleesbaar.

CHARLOTTE.

Zou die aan den Heer Arnold zyn geschreeven?

JULIA, leest.

„Mariane — Arnold." Hy is wel aan hem zelve; maar wanneer zou dit geschied zyn?

CHARLOTTE.

Toen hy naar America wierd gezonden.

JULIA.

Maar van welke persoon word hier gesproken? — Zou de Heer Arnold reeds getrouwd zyn geweest?

CHAR-

CHARLOTTE.

Het is een raadzél! ik zal Jufvrouw Schults roepen, zy zal 't wel weeten. (*Zy vertrekt.*)

ZEVENDE TOONEEL.

JULIA, *alleen.*

Wonderlyk! waarlyk zeer wonderlyk! Hy was getrouwd, en verliet zyn Echtgenoote; myn Vader heeft myne Moeder ook verlaaten. Maar zou het wel deeze Arnold weezen?

AGTSTE TOONEEL.

JULIA, ARNOLD.

ARNOLD.

Zie hier myn lieve Julia, hier breng ik voor u een kostbaare schat mede. — Kent gy dit beeldtnis? Raad eens.

JULIA.

Ben ik dit zelve?

ARNOLD.

Het is uwe Moeder.

JULIA.

Myne Moeder? (*Zy kust het portret.*) Dat is dan alles, dierbaare, wat my van u overig bleef! Slegts dit klein portret, en toch zo onuitspreekelyk kostbaar voor myn hart! ô, welke zachte trekken!

ARNOLD.

ô, Die waren nog veel zachter op haar gelaat,
dan op dit beeld geschilderd.

JULIA, *driftig*.

Hebt gy haar gekend?

ARNOLD.

Ja, myn lieve Dochter! ik heb haar gekend. (*Hy drukt haar aan zyn hart.*) Wagt slegts een oogenblik, dan zal ik nog met meerder plegtigheid, schoon ik het met geen meerder tederheid doen kan, u zeggen dat ik haar heb gekend. Nooit had ik u zo hartelyk lief dan in dit zalig oogenblik. (*Ter zyde.*) Welke aandoeningen zyn streelender voor het hart, dan de verrukkingen eens Vaders! (*Hy houd haar in zyn armen.*) Luister, mischien zyn daar myne ouders en familie. — Blyf in myne armen, myn Kind! Deeze bewyzen van myne tederheid zal elk my toestaan.

NEGENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, ARNOLD, de Oude, Mevr. ARNOLD, FREDRIK ARNOLD.

Mevr. ARNOLD.

Welzo! — Is dat de Liefste van myn weerspannigen Kleinzoon?

AR.

ARNOLD.

Ja dat is zy, myn waarde Moeder! — Maar ik hoor wel dat de toon, waarop gy dit vraagt, nog even gestreng is.

Mevr. ARNOLD.

Myn aandoeningen, op het gezicht van dit tooneel, zyn zo sterk, dat het niet missen kan, of myn stem en myn gelaat moet de verontwaardiging, die myn hart hierover gevoelt, verraden. Ik betuig u dat uw gedrag my zeer mishaaft. Gy hebt ons by u gevraagd, om ons zaaken van gewigt, waarin wy belang hebben, te ontdekken, en — maar — zyt zo goed en laat ons alleen, Meisfvrouw!

ARNOLD, *fchielyk*.

Neen, neen! Blyf hier myn lieve Dochter! — Moeder! ik bemin u, ik bid u aan, — de vreeselyke ontroering belet my te spreken. Ik gevoel het in dit oogenblik hoe heilig de rechten der Ouders zyn, men moet eerst zelve vader zyn, wil men de plichten, die men zyn Ouders schuldig is, in haar geheele kragt gevoelen. Myn lieve Moeder! zie eens dit Kind aan! — Vader, Broeder! ô, zie toch dit Kind aan! — Zy is de vrugt van die liefde, die uw moederlyk hart weleer zo veel kwellling veroorzaakte. — Julia, gy zyt myn eigen Dochter!

JULIA, *geeft een gil, en valt in de armen van haar Vader.*

Ach!

Me-

Mevr. ARNOLD, *met verwondering.*

Zyn Dochter!

ARNOLD.

Ik ben de man, dien uwe Moeder beminde, die men wreed uit haare armen scheurde, terwyl zy, onder haar leed bezwykende, stervende my nog heeft bemind.

JULIA, *omhelst weder haar Vader.*

Ach myn Vader! myn Vader! myn redder, myn beschermmer en onderhouder! — ô Hemel! Hemel! ik dank u, ik heb myn Vader weder!

ARNOLD.

Van het eerste oogenblik af dat ik u zag, zei myn hart my reeds dat ik uw Vader was.

JULIA, *verlaat de armen van haar Vader, en omarmt de kniën van haar Grootmoeder.*

Weest gy myn Moeder, ik heb de myne verlooren.

Mevr. ARNOLD, *is zeer aangedaan en wil haar opheffen.*

Myn lieve Dochter!

ARNOLD.

Aanschouw toch dit gelaat vol onschuld, deeze schaamteblos, zy is het waare evenbeeld van haare nu zalige Moeder, en wie zou dan nog zo ongevoelig zyn om myne liefde te laaken!

ARNOLD de Oude, *(terwyl Mevr. Arnold Julia blyft liefkoozen.)*

Gy zyt myn geliefde Kleindochter! *(Hy kuscht haar op 't voorhoofd.)* Mevr.

MEVR. ARNOLD.

Myn Zoon, nu gevoele ik eerst hoe dierbaar gy my altyd waart, ik gevoel het aan het hartelyk vermaak dat ik nu ondervinde, nu ik uw lief Kind aan myn moederlyk hart mag drukken.

ARNOLD de Oude.

Zy heeft in haar gelaat veel van uwe edele trekken, lieve Vrouw.

FREDRIK ARNOLD.

Zo veele trekken die naar u gelyken, Moeder, dat ik ze wel voor myn Zuster zou aanzien.

ARNOLD.

Zy is het evenbeeld van onze Moeder!

MEVR. ARNOLD.

Gy allen vleidt my. — Zo dit dan myn evenbeeld is, dan ben ik in deeze copy verfraid. — Dit is dan het Meisje, dat gy opnaamt en liet opvoeden? O, Myn Zoon, hoe dierbaar moet zy aan uw hart weezen!

ARNOLD.

Boven alles, boven alles, Moeder, is zy my dierbaar. Maar ik moet u nog twee perfoonen aanbieden; een van deeze gaf my myne Dochter weder, en de andere is de hartvriendin van myne Julia.

(Hy gaat naar de deur.)

MEVR. ARNOLD.

O Myn lieve Dochter! myn dierbaare Julia!

JULIA.

Ach! kost gy gevoelen, hoe teder dit hart voor u klopt, hoe het voor allen klopt! Het is my alles als een droom, of ik van de aarde tot den hemel ben opgenomen.

T I E N D E T O O N E E L.

Jufvr. SCHULTS, CHARLOTTE, Mevr. ANDERSON, KAREL en DE VOORIGEN.

ARNOLD.

Koomt toch allen hier, zyt welkoom ter gewenschter tyd. — Hier, Moeder, biede ik u Mevrouw Anderson aan, en haare lieve Dochter, de teder en schoone vriendin van myne Julia. — En deeze is de achtingswaardige vriendin van myne voor eeuwig beminde en getrouwe Echtgenoote, en de getrouwe beschermster van de tederste jeugd van myne Julia.

CHARLOTTE.

Julia!

JULIA.

Ach, myn lieve Charlotte, gy weet niet hoe gelukkig ik ben: ik heb myn Vader weder!

KAREL, toefchietende.

Wat is dit? — Daar is zy! daar is zy!

AR-

ARNOLD.

Bedaar. — Moeder, hier is myne Dochter, en daar uw kleinzoon, wilt gy uwe toestemming tot hun huwelyk geeven? Zy beminnen elkander tederlyk.

MEVR. ARNOLD.

Beminnen zy elkander? Ach, nu ben ik de gelukkigste aller Moeders!

FREDRIK ARNOLD.

Myn waarde Broeder, onze Moeder heeft reeds haar toestemming gegeven. — En wat zegt gy, myn Vader?

ARNOLD de Oude.

Kinderen, gy overstroomt dit oude hart met blydschap; ik ben heden zo vrolyk als een jongeling. —

Julia gy zyt myn Dochter.

MEVR. ARNOLD.

Julia, gy zyt myne Dochter.

ARNOLD.

Welaan dan, Kinderen, geeft elkanderen den eersten kusch der hartelykste liefde. (*Karel en Julia omhelzen elkanderen.*) Vreede en 's hemels zegen zy over uwen echt!

A L L E N.

Amen! Amen!

MEVR. ARNOLD.

Maar, myn Zoon! gy zyt zelvenog jong en schoon, My dunkt ik lees in uw oog nog een verlangenden wensch. Wilt gy uwe keus aan my overlaaten?

AR-

ARNOLD.

o Ja, myn Moeder, nu meer dan ooit.

Mevr. ARNOLD, (*Zy neemt de hand van Charlotte en ziet Mevrouw Anderson aan*).

Mag ik deeze schoone hand met de hand van myn Zoon verbinden?

Mevr. ANDERSON.

Gy maakt myn Dochter al te gelukkig!

ARNOLD.

Ik beminde u reeds, toen ik u voor de eerſtemaal zag.

CHARLOTTE.

Ik beminde u en waagde het niet my aan u te ontdekken.

ARNOLD.

Wel, geef my dan nu den tederen kusch, die ons te zaamen voor altoos zal verbinden. — Uw zegen myn Vader!

ARNOLD de Oude.

Vreede en zegen, myn dierbaare Kinderen, zy over dit uw huwelyk!

Jufvr. SCHULTS.

Thans voegt het ons onze harten dankbaar ten hemel te verheffen tot Hem, die myne Julia, toen zy van alle menſchelyke beſcherming was beroofd, in zyne vaderlyke hoede nam! Ik, die haar heb zien geboren worden, die haar als een moederlooze wees beminde, mag haar thans in de armen van haar vader volmaakt gelukkig zien.

Einde van het derde en laafte Bedryf.

z
.
n

l

te

ns
en

zy

he-
zy
in
ien
ees
der

